

Ανθρώπινη ασπίδα πολιτισμού, Μ. Κατσουνάκη

Μαρία Κατσουνάκη

Ανθρώπινη ασπίδα πολιτισμού

Σημασία δεν έχει αν εισέβαλαν εννέα ή χίλιοι στο μουσείο του Καΐρου, αν οι βάνδαλοι προκάλεσαν ή όχι ζημιές, αν αποκεφάλισαν δύο μούμιες, αν έσπασαν προθήκες και έκλεψαν ή όχι, αν, τελικώς, τους συνέλαβαν ή όχι. Όταν μια χώρα βρίσκεται στην κατάσταση που είναι η Αίγυπτος σήμερα, πολλές πληροφορίες είναι αντικρουόμενες, οι λεηλασίες είναι σχεδόν αναπόφευκτες. Εξάλλου, μπορεί και ν' ακουστεί παράτονος ο θρήνος για τα αρχαία όταν χάνονται τόσες ανθρώπινες ζωές.

Οι δηλώσεις αρχαιολόγων και διευθυντών μουσείων απ' όλον τον κόσμο καταλήγουν στην ίδια διαπίστωση: «Τα αντικείμενα που φυλάσσονται στα μουσεία και στους αρχαιολογικούς χώρους της Αιγύπτου είναι ανεκτίμητης αξίας. Αποτελούν ένα σημαντικό τμήμα της παγκόσμιας κληρονομιάς, που πρέπει να προστατευθεί με κάθε κόστος». Η αγωνία και ο οξύς, σπαρακτικός τόνος των δημοσιευμάτων δεν διαφέρει από αντίστοιχα που αφορούσαν την «τρομακτική πολιτιστική καταστροφή του Ιράκ» και τις «ανυπολόγιστες απώλειες στο μουσείο της Βαγδάτης».

Το Κάιρο και το Λούξορ, όπως επανειλημμένως οι μυθικές πόλεις της Μεσοποταμίας, εκτεθειμένες στο χάος των εξεγέρσεων, του πολέμου, ευάλωτες και απροστάτευτες στο πλιάτσικο, στη θηριωδία. Στους αρχαιολογικούς θησαυρούς εγγράφεται η οδυνηρή μαρτυρία ιστορικών γεγονότων και εποχών.

Όμως, στο Κάιρο και στο Λούξορ αυτές τις ημέρες των μεγάλων κραδασμών, η αντίδραση των πολιτών προτείνει μια άλλη ανάγνωση της πραγματικότητας και της ειδησεογραφίας: νεαροί Αιγύπτιοι σχημάτισαν μια ανθρώπινη αλυσίδα έξω από το Εθνικό Μουσείο αλλά και τους ναούς του Καρνάκ, για να προστατεύσουν και να διαφυλάξουν τις συλλογές, βοηθώντας τον στρατό που είχε ήδη σπεύσει.

Όσες αποκλίσεις κι αν υπάρχουν στα δημοσιεύματα για τους βανδαλισμούς, στην ανθρώπινη αλυσίδα όλες οι πληροφορίες συγκλίνουν. Ο υπουργός Αρχαιοτήτων της Αιγύπτου, μάλιστα, δρ Ζαχί Χαουάς, μίλησε συγκινημένος για τους «Αιγύπτιους, νέους και μεγάλους, που ενώθηκαν σαν ένας άνθρωπος για να προστατέψουν τα μνημεία σε ολόκληρη τη χώρα». «Τα μνημεία», υπογράμμισε ο κ. Χαουάς, «είναι ασφαλή χάρη στον στρατό και στους πολίτες».

Ποιος ξέρει αν στο μυαλό των εκατοντάδων αυτών εθελοντών λειτούργησαν έννοιες όπως 5.000 χρόνια πολιτισμού, κληρονομιά, περιουσία όλης της ανθρωπότητας. Αν στο μυαλό κάθε Αιγύπτιου που κρατάει τον άγνωστο διπλανό του για να συναποτελέσουν όλοι μαζί την «αλυσίδα» προέχει ο θησαυρός του Τουταγχαμών από τη ζωή τη δική τους ή των συνανθρώπων τους.

Σημασία έχει ότι αυθόρμητα, καθένας από αυτούς, αισθάνθηκε την ανάγκη να προσδιορίσει το όριο ανάμεσα στον πολιτισμό και στη βαρβαρότητα, ανάμεσα στην ευγένεια και την εξαχρείωση, ανάμεσα στη ζωή που θέλουν και εκείνη που δεν θέλουν. Να καθορίσουν, με τα σώματά τους, τη διαχωριστική γραμμή ανάμεσα στην ελευθερία και την υποταγή. Γιατί κάτι τέτοιες στιγμές οι κανόνες της ζωής και της τέχνης συμπίπτουν.

Μαρία Κατσουνάκη,

[Ανθρώπινη ασπίδα πολιτισμού](#). Η Καθημερινή, 2-2-2011

Ασκήσεις

1. Να συζητήσετε τον τρόπο με τον οποίο προσπάθησαν οι πολίτες στην Αίγυπτο να προστατεύσουν την πολιτιστική τους κληρονομιά.
  - Είναι, πιστεύετε, αποτελεσματικός; Γνωρίζετε άλλες παρόμοιες δράσεις;
  - Να σχολιάσετε την τελευταία φράση του κειμένου σε μία παράγραφο, προκειμένου να την αναρτήσετε στο ιστολόγιο της τάξης μαζί με τη φωτογραφία που συνοδεύει το γραπτό κείμενο.